

การป้องกันและแก้ปัญหาโรคระบาดในการผลิตแก้วมังกรคุณภาพ

แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการดำเนินโครงการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตรในปี 2554 เรื่อง การติดตามเพื่อผลิตกล้วยาคุณภาพ และร่วมรับทราบปัญหาทางการเกษตรพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกแก้วมังกรประสบปัญหาโรคระบาด จึงได้มีความร่วมมือกับชุมชนตำบลโขมง และมีการทำวิจัยโรคระบาดในแก้วมังกรในพื้นที่ดังกล่าว ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปประเด็นสำคัญสำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1) สาเหตุโรคกิ่งและผลเน่าในแก้วมังกรที่ระบาดในพื้นที่ ต.โขมง อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี เกิดจากเชื้อรา *Bipolaris cactivolar*, *Dothiorella* sp., *Colletotrichum* sp. และ *C. gloeosporioides* เชื้อราเข้าทำลายได้ตั้งแต่ระยะดอก เกษตรกรต้องมีการจัดการเพื่อลดแหล่งสะสมโรคก่อนแก้วมังกรออกดอก และพ่นสารเคมีตั้งแต่ระยะดอกอย่างต่อเนื่องเพื่อควบคุมโรคได้

2) เชื้อราสาเหตุโรคของแก้วมังกรอยู่ในกลุ่มเดียวกับโรคแอนแทรคโนส ดังนั้นเกษตรกรสามารถใช้สารเคมีในกลุ่มที่ควบคุมโรคแอนแทรคโนสได้ และจากผลการวิจัยพบแนวโน้มการพ่นสาร copper oxychloride สลับ prochloraz มีประสิทธิภาพในการควบคุมโรคมากที่สุด

3) การเขตกรรมตัดแต่งกิ่งเป็นโรคและเคลื่อนย้ายออกจากแปลง เป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมโรค และเกษตรกรต้องหมั่นปฏิบัติเพื่อปรับสภาพแวดล้อมในแปลงให้มีโรคสะสมน้อยที่สุด

จากแนวทางการควบคุมโรคข้างต้น สามารถลดการแพร่ระบาดของโรคได้ แต่หลักการควบคุมโรคนั้น ต้องเริ่มตั้งแต่การปลูกและปฏิบัติดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถสรุปแนวทางการจัดการโรคกิ่งและผลเน่าของแก้วมังกรเพื่อการผลิตแก้วมังกรคุณภาพได้ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการปลูกในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำฝนมาก
2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่ปราศจากโรค (สำคัญมาก)
3. หลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง ควรใส่ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกเพื่อปรับปรุงดินบ้าง
4. หลีกเลี่ยงการไถ่กิ่งในปริมาณมาก เพื่อการลดความชื้นในทรงพุ่ม
5. กำจัดวัชพืชเพื่อลดความชื้นในดิน
6. ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคออก ทำความสะอาดมีดและกรรไกรหลังการตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรคในแต่ละครั้ง และเก็บเศษซากแก้วมังกรออกจากพื้นที่แปลง ควรตัดแต่งกิ่งในช่วงอากาศแห้ง และกิ่งอ่อนมักอ่อนแอต่อการเข้าทำลายของโรค
7. การเขตกรรมที่ช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคได้
8. ลดพาหะที่จะก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของโรค เช่น หอย มด เพลี้ยอ่อน

9. เก็บเกี่ยวผลผลิตในช่วงอากาศแห้ง แผลของโรคแห้ง เพื่อลดการแพร่ระบาดของโรค

10. ไม่วางผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวบนพื้นดิน

11. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวโดยการจุ่มน้ำร้อน 55 องศาเซลเซียส นาน 15 นาที แล้วเก็บที่ 10 องศาเซลเซียส ในถุงพลาสติก สามารถเก็บรักษาอายุหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นานขึ้น

จัดทำและเรียบเรียงโดย

เครือวัลย์ ดาวงษ์ และ ยศพล ผลาผล

ypalapol@yahoo.com